

elemosina est huiusmodi ut patet primo quod elemosina cum cui datur constituit debitorem ad ieiunandum et orandum et faciendum alia que potest ei que dedit. loquendo de debito morali non civili. Secundo quod elemosina propter deum datur que si quod oblatio deo facta secundum prophetam in ieremiam. Oblatio autem deo facta vim orationis habet. frequenter ei plus impetrat donum quam supplicatio. Tercio cum bona exteriora ad conservacionem corporis ordinantur. subtractio eorum pro elemosina virtute continet ieiunium. Et plerumque contingit quod aliquis artius vivit ex hoc quod sua dedit. Item elemosina completus habet vim satisfactionis quam oratio vel ieiunium. Et propter hoc elemosina indicat ut universalis medicina peccati. luc. xi. date elemosinam et omnia munda sunt vobis. et thom. ii. Elemosina a morte liberat. et ipsa est que purgat peccata ait raphael. et facit invenire vitam et eternam vitam. hec durandus. ¶ Capitulum. xii. de sacramento eucaristie. . . .

Distinctio de nobilissimo sacramento eucaristie videnda sunt tria principalia. Primo que exigatur ad communicandum sine novo peccato. cum augmento meriti. Secundo quis fructus boni communicati. Tercio que exigatur ad frequenter communicandos. ¶ Quintum ad primum

non duntaxat secundum theologia et alios doctores in iiii. cum magis dist. ix. et sequentium. Ad sumendum eucaristiam sacramentaliter et spiritualiter. xv. eriguntur secundum que quisque se probare debet. ¶ Probat inquit apostolus i. Cor. xi. scipsum homo et sic de pane illo edat. et cetera. Primum est ut omnium sit homo. nam solus homo hoc sacramentum pro se sumere potest sacramentaliter et spiritualiter scilicet non angelus brutus. nec malus. non anima exuta purgatio. lib. vel in inferno. nec anima brutum. probatur quod iste solus sumit pro se sacramentaliter et spiritualiter que videtur sacramentum ut est sacramentum et christus incorporatur. Sic sic nullus profecto valet ergo ante promissum vere. probatur quod ille solus videtur sacro ut est sacramentum qui videtur spiritus sensibilis et volens. b. aliquid spirituale ostendit et que christus amplius vel de novo incorporatur. Sic nullus istorum est huiusmodi nisi homo. Ex quo patet maximum donum dei. nam que propria sunt christus fructus letitiae que nos. Sic nos christus in eucaristiam fructuosus quod per se possunt in essentiali et accidentaliter primo. bonum christus habent securus habet nos mirabili. ¶ Secundo est ut quis sit homo viator. bonum non comprehensor. Et ideo viaticum dicitur ut nos probet ab hostibus et ab impedimentis vie. unde si apparet aliquem sancti. puta propter a magno deficiente peccatis secundum. Sic quoniam est factum non debet sacerdos eis ministrare

sed pot in missa sacrificiū tale p
eis offerre. Tertium est ut quis
sit fidelis et baptisatus. ideo nō
ē dandū catholicis nec vide
re debet infideles qz null⁹ nisi
ad xpī populū ascript⁹ baptis
matis sacmēto debet admitti
ad sacra eucaristiā. Quartū ē
ut q̄s sit adultus. nā mascul⁹
.xiiij. et femina .xj. sed ptunc
pri⁹ vel posterius qn peccare
possunt mōrlitū. discernere cū
bū corporale a spūali. et deuocō
nū detib; hoc sacmētum masti
care. in septioctauo vel alio
quocūq; debito āno. et hoc iu
dicō boni viri reliquēdū est et
statuto synodali vel consuetu
dini bone non p̄iudicāre debz.
¶ Quintum est ut q̄s sit mēte p̄
ditus p̄t demoniacos et amē
tes. Vbi sciēdū qz si fatiūt ge
stus piculosos et sūt furiosi de
quib; possit p̄pendi qz eicerēt
corpus xpī vel tractarēt impu
dice vel irreuerēter. in hoc casu
non est eis eucaristiā ministrā
da p̄pter reuerēciam sacmēti
Si aut sit amens et non furio
sus. s̄ tm loquēs inania et alie
n⁹ a sensu. distinguēdum est.
qz aut p̄tendit actus et signa
duo cōmis ad sacramentū. Et
sic determinat. c. de ose. di. ij. c.
de infirmitate: tali eucariistiā nō
est negāda. Aut nullū ptūc p̄
tendit actū vel signū deuocō

nis. tūc curzēdū est ad temp⁹
p̄cedēs passionē. vel eni tunc
peccat et deuocōem ad sacmē
tum p̄tendit. si alias nō immi
neret piculū. possz quidē sibi li
cite dari. Sed non vidō dicit
pe. de pa. necitate; magnā. sed
si talis amēs habet; lucida in
terualla. possūm⁹ dare eucariisti
am tpe lucido. demoniacis autē
scz possessis a demone si habēt
deuocōnem ad cōmūicādū da
ri d; sed; et h. Nam Cassi. colla
cōne sereni dicit qz multi p̄ illō
liberati sunt a demone. p̄dictis
oibus cōcordat thō. ¶ Sex^d
tum est ut sit ieiunus ieiunio
nature. Ratio p̄ma qz sic pla
cuit spūi sacro q̄ hoc p̄ ap̄los
ecclie hēdum tradidit ut dic. au
g⁹. ad inquisitiones ianuar ij
Secūda p̄t reuerētia; corpa
le. dignū ei ē ut panis celestis
p̄cedat omnē terrenū panem
Tertia ut maior deuotio hēat
que sol; impediri sepe per cibū
vel potum. ois igitur pocō vel
cibacō p̄prie q̄cumq; sine fuerit
sipta ipedit dignā eucaristi
supcōem ut dic. pe. de palud.
Excipiūtur tres casus in quib;
nō ieiun⁹ p̄t cōmūicare. Pri
mo rōne infirmoz de quoz pi
culo tētur: ne sine viatico va
dant: tales cōmūicādi sūt etiā
nō ieiun⁹. Secūdo sacerdos q̄ su
mit aquā purā p̄ errore p̄ vio

post eucaristiā tenetur integre
sacramētum postmodū phicere
Tercō in paschues cōtingere
possi q̄ anq̄ eucaristiā q̄s de
glutir; vinū p̄cederet in stoma
chū Idē in estate cōtingere pos
set omūicanti cuilib; cui? pala
to ad herere possi nec deglutiri
nisi dilueretur vino vel aq̄ pri
e us stomachū intrate. **¶** Ex quā
b? pt; q̄ si cib? aut potus p̄pe
sumatur rōne medicine solius
non intencōe se nutriendi impe
dit eucaristiā Item si q̄s heri
paturā in ore posuit a hodie trī
iciat impedit eucaristiā. Item
qui pbādo vinū seu gustādo vel
cibū aut aquam casu deglutiret
lic; statim euomer; non altera
tum in aliquo: adhuc impedit;
q̄ ess; comestio vel bibicō n̄ in
aliū ductū gutturis trāsi; a
statū eiectū ess; tunc nō impedit;
Quādo v̄ro fier; degluticio ca
sualis saluē vel reliq̄az cibi v̄l
aque remanentis post lociōez
dēcū vel oris non impedit dicit
eciā Rich. q̄ si sacerdos an̄ mis
sam lauet os 7 casu gutta aq̄ i
trat stomachū nō credo q̄ idō
teneatur dimittere missam ma
xime in die solemni cū nō vide
tur impedire dignā iparaciōez;
nec reuerenciā sacramenti Et
de similibus idē iuditiū habe
atur. Item si q̄s sale a aceto per
funder; dentes 7 quicq̄d facer;

dum tñ non deglutir; siue me
dendo siue lauādo non ess; co
mestio nec bibicō Et lic; os nō
sit ieiunum; tamen stomach?
ieiunus est; ideo nō impedit. Re
liquie eciā aque ex q̄ casuali
ter non ex p̄posito os abluēdo
traiciūtur lic; non sint cōuerse
in saluam nō impediunt. Item
Coci vel tabernarij vel ministra
tes ad mensam q̄ cibum vel po
tum ponūt supra linguā solum
ad pbādū a statim p̄ciūt; q̄m
p̄pter reuerētiā primi duo p
tunc deberent a talibus se con
tinere 7 tercius altei pbam cō
mittere: tam nō impediūt Si
autē quis talia deglutiret lic;
statim euomer; nō alteratum
impediret. Hec oīa petrus de pa
Dicitur autem ieiunium natu
re q̄d incipit ab abstinentia pre
noiato rū a media nocte dicit
eciā lādolfus. n̄ cib? vel pot?
digestus fuerit sano iudicō mi
nistratis vel recipiētis eucasti
am nō d; sumi hoc sacramētū
dormicō tñ p? cibū nō exigitur
n̄ in q̄tū q̄s sine sono in deuot?
efficētur. nō multū ec; dec; bibe
re pt? matutinas sero dictas. 7
multo min? comedē n̄ neccitas
vrgeat. Septimū ē ut sit sine cō
sciā peccati mōrlis pt? diligenti;
discussioez; os cōe fue. vñ ap. i. co
rñ. xi. p̄bet aut scip; hōa sic de
p̄ae illo edat. **¶** Vbi nō d; s̄m f

Tertium.**Preceptum**

thō. dis. ix. pe. de thar. sco. q. duobz; moīs pōt atigē aliquē cū pccō mōrli accēdere. primo cōsciā de hoc habēdo. scūdo non. **Prīmū** fit tripliciter. primo sic accedentes cū cōsciā pccā mōrli. quoz cōsciā confurgit ex certitudine sufficiēt. ut qui scit se fornicatū. vel scit se i actu pccā mōrli interiori vel exteriori. puta q̄ sibi sūt cōsci pccā mōrli nō de eo dolētes. tales accedēdo pccāt mōrli. qz atē nūt. **Et** qz indigne māducāt. iuditiū sibi māducāt. qz abutuntur scōsactor. **Et** mētunt se incorporari ip̄o. quod eucari stia figurat. **Secūdo** sunt qdā habētes cōsciā pccā mōrli. q̄ rū cōsciā confurgit ex certitudine pbabili. puta q̄ diu morose delcti sūt. et timent fuisse mōrlem cōsēsum. et tūc sic accedēdo sine contricione adhuc pccāt mortaliter. qz discrimi se cōmittūt cū ratiō ministeriū. **Tercō** quis hēt cōsciā pccā mōrli. cui cōsciā ex leui confurgit. ut hō scrupulosus qui timet de leui delctōne ne fuit pccatū mōrle. et taliter accedēs dicit pe. de thar. non pccat mōrli. qd̄ v̄z ē scōz; pe. de pa. qn̄ firmā cōsciā nō habz; h̄ timorem quēdā; vel vacillatōez cui tentatur. vñ pe. de thar. dic. i. p̄mo casu q̄s cōtēmit. in secūdo

Capitulum**Duodecimū**

se discrimini cōmittit h̄ tertio non. **Secūdo** quidā sūt qui non hnt cōsciā pccā mōrli. et tñ sunt i pccō mōrli ignorāter. **Et** hoc etiā fit tripliciter. **Et** p̄mo qn̄ q̄s ip̄parauit se et discul sit ip̄paratōe sufficiētē diligētissime cōsciā; examinādo. et p̄tōs confulēdo. et talis accedēdo nō pccat. h̄ remissionē pccōz si q̄ latēt accipit et meretur. videt aut ista examinatio diligētissima quā tradit sco. dicens diligētē in quāsiōne habita scōm possibilitatē nostre fragilitatis. quātā sc̄; diligēticiā facerz; prudens vir in ardua re quam vllz; exaiare seiose. **Quā** etiā in quāsiōem oportet differentē esse scōz; diuinitatē p̄nitentiū ut maiorē apponat diligēticiā. quia forte diuici? non est cōfessus. et in m̄? i aim suū p̄suis pccata sua ut ea memoriter retineret. et suo tēpore distincte confiteretur p̄missa in sup cōtricioe et cōfessione sufficiētē scōz; probabilitatem correspōdētē ad p̄dictā m̄quāsiōnē si tūc cōmūme; nō pccat p̄mo si aliq̄ alia pccā lateant p̄ illud sacmētū dimittētur. **Alij** sūt qui cōsciā; suā examinant probabiliter et contentur. **Et** tales dic̄ pe. de thar. accedentes nō pccāt sed tñ remissionē pccōz nō accipiunt nec merentur. **Sed** thō.

vbi p̄us dicit. Si quis p̄ qua-
tuor signa facta diligētī inq̄si-
tione sue conscie q̄uis forte non
sufficiētī ad corpus xp̄i accedit
aliquo modo peccato mortali ī
ip̄so remanente q̄d eius cogni-
tione p̄ter fugit. nō peccat p̄ mo-
magis ex vi sacram̄ti peccati re-
missiōe; & sequetur. Vñ aug⁹.
dicit in quodā s̄mone q̄ quan-
do corpus xp̄i māducatur, viu-
ficat mortuos. **¶** Que aut̄ sunt
illa q̄tuor signa dicit thō. Ter-
tudo h̄ri non p̄t an aliquis
sit sine peccō mōrli. i. cor. iij. m̄-
hil mibi conscius sum, sed non
in hoc iustificat⁹ sū. p̄t tñ de
hoc haberi aliqua coniectura
p̄cipue p̄ quatuor signa sic di-
cit Bernard⁹. p̄mo cum quis
deuote v̄ba dei audit. q̄ q̄ ex
deo est. v̄ba dei audit. Joh. vi
ij. Secūdo cū q̄s se p̄mptū ad
bene opandū inuicē. Quia pro-
bacō dilcōnis, exhibicō est ope-
ris. ut dicit greg⁹. Tercō cū q̄s
abstinenti a peccis ī futurū apo-
sitū h̄; R̄to cū de p̄teritis dol̄;
q̄ in h̄is v̄ra penitencia consi-
stīt s̄m greg⁹. Tercō sunt q̄ neu-
tro modo se discutiūt, sed negli-
gent̄. Et tales dicit p̄. de thar.
peccant mōrli accedēdo a deme-
rētur. maxime si negligēcia sit
magna. dicit etiā scot⁹ q̄ cōtri-
tus q̄ h̄; copīā s̄fessorū tenetur
confiteri s̄b ista lege. vic; p̄t

aut̄ seip̄m hō Octauū rēq̄situm
est ut quis nō sit conūsiōe ī
crimine nōtus ut duellāe v̄l
p̄sertim impetens. Et publicā
penitencia; agentib; non deb;
dai nisi completa penitēcia, nec
histrionibus nequiciosis, nec
suspensibus puez his. Intelligē
de saīs & quousq; appaēat emē-
da aliqua post eorū conūsiōe;
Nonū est ut sit in corpore mūd⁹
¶ Vbi nōndū q̄ quadruplex
est immunditia. Prima corpō-
lis conūctā cū immūdiā spū-
ali s̄m v̄ritate; sicut in vigilia
fornicantes quī in crastinū cele-
brāt v̄l statū. Secūda ē corpō-
lis conūctā immūdiā spū-
ali s̄m quōdā similitudie; ut in so-
nijs sit sor didis cū polluciōib;
Tercia est immūdiā corpō-
lis hōrrozē causans in p̄mis.
sed nec in re, nec in ymagine cō-
iuncta peccō, ut lep̄ mensuram.
fluxus semis ex debilitate natu-
re cātus. Quarta ē indifferens ut
eē sordidū pedib; luto; v̄l fili-
giē tactū, a sudatē. Prīa ip̄dit.
secūda si ex causa peccati ī vigi-
lia v̄l paulo an̄ p̄ mōrle peccm
est egressa impedit etiā; Ter-
tia impedit ut non publice q̄s
celebret a crebro cōmunic; sed
occulte non impedit celebrare
Quarta ē ī differēs nō lotis ei ma-
nib; māducaē nō cōmūnat h̄i-
nē ap̄t reuerēciam tñ mūdita

deb; suai q̄tū comode fieri pōt
Decimū est ut sit q̄s sine pe-
 culo vomitus Et idē est de eo q̄
 stomachū h̄ret taliter disposi-
 tū q̄ a se sūpta cruda egererē-
 tur protunc enī etiā fier; irre-
 uerētia sac̄mento ⁊ cōmūicare
 q̄s non deberet dicit p̄. de pa.
Vndecimū ē ut quis nō sit ap-
 picōe miraculosa prohibitus
Si enī in sp̄eb; illis apparer;
 frustū carnis. puer. vel aliq̄d
 hmōi. nō essent tunc sp̄s ille
 percipiēde. **R**acō. qz xp̄us insti-
 tuit qz sumeretur eucaristia in
 sp̄tie pais ⁊ v̄m̄. **D**uodecimū
 est ut recipiatur a m̄stro p̄ do-
 neo. nō a muliere. non a layco.
 nec a dyacono vbi pōt copia
 sac̄dotis haberi. nec a quolib;
 sac̄dote. s; a papa. ep̄. ⁊ pleba-
 no pp̄rio. vel a p̄lato. pp̄rio. vel
 ab eo cui aliquis talū licētia;
 dederit p̄ doneo sac̄doti scz. nec
 etiā a quocūq; p̄lato. s; a non
 ex cōmūcato. non interdō. nō
 suspēso. **T**ertūdecimū ut reci-
 piatur tēpore debito. ut ad mi-
 nus semel in anno. ⁊ sc̄dm diū-
 sos status a diūsis diuersimo-
 de. **R**itūdecimū ē. ut fiat reā
 intencōe sc̄dm quā xp̄us insti-
 tuit. p̄ medicina vic; aie. non
 corpoz. nec ad maleficiū. **Q**ū-
 tūdecimū ut fiat cū actuali de-
 uocōe. qz ei eucaristia datur ve-
 re in cibū ⁊ potū: oſideranda ē

māducaō nostra realis q̄ con-
 sistit in sp̄ez attricōe. sac̄men-
 talis aut cōsistit in intēori in-
 tellectus ⁊ affect; ruminacōe
 p̄ fidem. cōsiderādo xp̄i passio-
 nē dignissimā. eius incarnacō-
 nem ⁊ similia b̄n̄ficia ⁊ sp̄e fult
 ad amorē eius accēsi ei; v̄m̄o-
 nez desiderem;. qz sicut nocet
 aut paz prodest cibus corpis
 in stomachū traiect; sine ma-
 sticacōe oris ⁊ caloe stomachi
Sic nec eucaristie sac̄mētum
 nisi ruminetur ut p̄mittitur ⁊
 caritate i xp̄m caleſcam;. **A**ctu-
 alis enī deuocōe causat̄ ex t̄o-
 re ⁊ amore. **T**imor̄ insurgit ex
 consideracōe nostroz defectū.
 ⁊ xp̄i magnitudine. a iustitia.
Sed amor iūgendus est. quo
 xp̄m nedū velut p̄ssimū p̄ez
 ⁊ b̄n̄factorē. p̄mo vitā cordis
 desiderem; aplexib;. **Q**uo
 ad. ij. principale de effectibus
 eucaristie sc̄dm th̄o. sunt sep-
 tez nōbiles. di. xij. iij. **E**t recipi-
 untur ad similitudinē cibi cor-
 palis **P**rim; ⁊ p̄ncipalissimus.
 qz nos deo p̄ amorē amplius
 v̄m̄it **I**ste ei cib; nō xp̄m i nos
 facit mutai; nos in xp̄m sc̄bz
 illud x̄ ad aug;. **C**ibus sū grā-
 diū cresce. ⁊ manducab; me. nec
 tu me mutabis in te sicut cibū
 carnis tue s; tu mutabis i me
Secūsus est restauracio de-
 pditor; in repacōe cuiuscūq;

defectus p̄cedentis Tercius est
augmētum oīm virtutū. Quā
tus remissio peccōrum vni aliu
omniū aut multoz quo ad cul
paz. s̄m q̄ deuo cō minor a ma
ior ibi fuerit. Quātus est remis
sio peccatoz mortaliū si inueit
in s̄bieto. nō in conscia mō su
pradicto vel tacto Sextus est
remissio pene debite p̄ mortali
a vni aliu in toto vel i pte. Sed
hoc dicit thō. facit eucaristia so
lū quādo ē sacrificiū. ut i missa
p̄ aliquo lecta q̄ certum valo
rez habz ad satisfaciendū Et vl
tra illū habz efficaciam ex deuo ci
one ministri. a pcuratis missaz
Septim⁹ ē remissio fomitis ut
minus p̄m sim⁹ ad vicia. Facili
us enim cauet q̄s futura eciam
mōrta roborat hoc pane. h̄c
thō. vbi p̄s. **Q**uo ad terciū
p̄ncipale de frequētacōe eucari
stie q̄rit scūs thō. m. iij. di. xij.
An q̄libz die possit quis eucari
stia sumere. s̄. in hoc sacramē
to requiritur ex pte recipiētis de
fideriū cōiūctiōnis ad xpm qd̄
facit amor. a reuerencia sacmē
ti que ad donū timōris p̄tinet.
Primū incitat ad frequētacō
nez hui⁹ sacramenti quōtidia
nam. s̄ secundum retrahit. vñ
si aliquis exp̄imentaliter cogno
scerz ex quōtidiana sumpciōne
feruorez caritatis augetur reue
rentiam nō minui debet. quōt

die cōmunicare. Si autē sentiret
p̄ quōtidianam frequētacōez
reuerēcia; minui a feruorez nō
multum auget. talis debet in
ēdum abstinere. ut cum maiori
reuerēcia a deuo cōe postmodū
accederz. vñ q̄tū ad hoc vnus
quisqz relinquend⁹ est iudicō
suo Et hoc est qd̄ aug⁹ dicit.
Dixit quispiā nō esse accipien
da; quōtidie eucaristia Alius
affirmat quōtidie sumēda; faci
at vnusquisqz qd̄ s̄m fidez sita;
pie credit faciendū esse. h̄c Au
g⁹. Et p̄bat exēplis zachariā cō
tū iōnis Quoz vn⁹ recepit dñm
gaudēs Alius dixit. Nō sū dig
n⁹ ut intres s̄b tectū meū a vē
qz misericordiam consecutus ē
h̄c Thō.

Capitulū. xij.

Quo autē inter ea que a
sac̄rificanda sūt locus
dei cōtineatur. Idcirco de
sac̄rificacōe a vneracōe scōz lo
corum. puta altaris ecclie a cimi
terij tria sūt vidēda. Primo cur
ecclie sanctificari debeat. a p̄ q̄
Secūdo cur oracō vel alij cul
t⁹ patrie i ecclia facti deo pl⁹ pla
ceant a cicius impetrent. ceteris
paibus q̄ si extra locū sac̄rū fie
rent Tercio p̄ que de honesten
tur loca deo sac̄rata. **Q**ntum
ad primū nōndum. q̄ ecclia fre
quentāda ē sex de causz quas s̄c̄
a⁹ thō. p̄o sūt sup ill⁹ Jos. ij.